Joi, 28 noiembrie 2019

P9_TA(2019)0077

Situația în Bolivia

Rezoluția Parlamentului European din 28 noiembrie 2019 referitoare la situația din Bolivia (2019/2896(RSP))

(2021/C 232/05)

Parlamentul European,

— având în vedere declarația din 22 octombrie 2019 a Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate referitoare la procesul electoral din Bolivia, și pe cea din 15 noiembrie 2019 referitoare la situația din Bolivia,

— având în vedere declarația din 21 octombrie 2019 a Misiunii Organizației Statelor Americane (OAS) de observare a alegerilor din Bolivia,

— având în vedere declarația din 10 noiembrie 2019 a Grupului de auditori referitoare la procesul electoral din Bolivia,

— având în vedere declarația din 16 noiembrie 2019 a Înaltului Comisar al ONU pentru drepturile omului, Michelle Bachelet,

— având în vedere referendumul constituțional desfășurat în Bolivia la 21 februarie 2016,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la situația din Bolivia,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice,

— având în vedere cele mai recente declarații de presă publicate de Comisia interamericană pentru drepturile omului privind Bolivia, în special cele din 23 octombrie, 12 noiembrie și 19 noiembrie 2019,

— având în vedere Constituția Boliviei,

— având în vedere articolul 132 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât, la 20 octombrie 2019, au avut loc alegeri prezidențiale și legislative în Bolivia într-o atmosferă extrem de polarizată, dat fiind faptul că președintele Evo Morales este o figură controversată și că au existat controverse cu privire la acceptarea candidaturii sale;

B. întrucât, după ce a pierdut referendumul de modificare a Constituției Boliviei în 2016, Evo Morales a candidat pentru un al patrulea mandat, cu aprobarea Curții Constituționale, o decizie care a demonstrat o lipsă clară de independență a sistemului judiciar din Bolivia;

C. întrucât, după numărarea a peste 80 % din voturi de către sistemul rapid și sigur de transmitere a rezultatelor provizorii („Fast and Secure Transmission of Preliminary Results-TREP"), Curtea Electorală Supremă a oprit publicarea rezultatelor provizorii; întrucât, în acel stadiu, cifrele indicau în mod clar că ar fi trebuit să aibă loc un al doilea tur de scrutin; întrucât 24 de ore mai târziu, Curtea Electorală Supremă „a prezentat date ce arătau o schimbare inexplicabilă a tendinței, care au modificat radical soarta alegerilor și au cauzat o pierdere a încrederii în procesul electoral", potrivit declarațiilor OAS; întrucât Curtea Constituțională a exclus posibilitatea unui al doilea tur de scrutin pe baza faptului că diferența procentuală necesară de 10 % dintre primii doi candidați fusese atinsă;

D. întrucât acțiunile Tribunalului Electoral Suprem au declanșat dezacorduri și suspiciuni de fraudă nu numai în rândul susținătorilor candidaților opoziției, ci și în rândul observatorilor naționali și internaționali și al majorității comunității internaționale;

E. întrucât președintele Morales s-a auto-proclamat în mod public câștigătorul alegerilor, chiar înainte ca toate rezultatele oficiale să fi fost transmise și anunțate public;

Joi, 28 noiembrie 2019

F. întrucât declarațiile OAS, ale UE și ale comunității internaționale au exprimat îngrijorarea profundă cu privire la întreruperea nejustificată a numărării voturilor, indicând o posibilă abordare părtinitoare din partea observatorilor Comisiei electorale; întrucât recomandarea interlocutorilor naționali și internaționali a fost să se organizeze un al doilea tur de scrutin ca modalitate de a ieși din criza politică;

G. întrucât întreruperea neașteptată a numărării voturilor și proclamarea victoriei de către președintele Morales au dus la proteste masive și la mobilizarea susținătorilor opoziției, precum și a susținătorilor președintelui; întrucât aceste demonstrații reprezintă o sursă de îngrijorare pentru întreaga comunitate internațională și, până în prezent, au dus la uciderea a cel puțin 32 de persoane, alte sute de persoane fiind rănite și peste 600 de persoane arestate; întrucât țara suferea de penurii de alimente și de carburanți care au consecințe grave asupra populației civile din cauza blocării străzilor de către susținătorii lui Morales; întrucât există îngrijorări din cauza violenței, a acuzațiilor de utilizare inutilă și disproporționată a forței de către forțele de securitate și a fracturării societății;

H. întrucât organismul responsabil de organizarea alegerilor a fost lipsit de orice credibilitate, unul dintre membrii săi demisionând în cursul numărării voturilor; întrucât opoziția nu a recunoscut rezultatul alegerilor desfășurate în astfel de circumstanțe și a denunțat presupusa fraudă electorală;

I. întrucât UE nu a trimis o misiune cuprinzătoare de observare a alegerilor, ci a fost reprezentată doar de o mică echipă tehnică formată din trei funcționari de rang inferior;

J. întrucât, în scopul restabilirii încrederii, atât guvernul, cât și autoritățile electorale au acceptat efectuarea unui audit tehnic obligatoriu de către o echipă profesionistă din cadrul OAS; întrucât acest audit a beneficiat de sprijinul Secretarului General al ONU;

K. întrucât, la 10 noiembrie 2019, auditul OAS a dezvăluit nereguli și acțiuni de manipulare majore în timpul alegerilor, a solicitat anularea rezultatelor alegerilor și a recomandat un nou proces electoral care să includă noi autorități electorale pentru a asigura desfășurarea unor alegeri credibile;

L. întrucât, după prezentarea raportului de audit al OAS la 10 noiembrie 2019, care solicita anularea și organizarea din nou a procesului electoral, numeroși înalți demnitari de stat au demisionat, inclusiv președintele, vicepreședintele, președintele Senatului și reprezentanții Comisiei electorale; întrucât Evo Morales și alți membri ai guvernului său au trebuit să demisioneze, să părăsească țara și să renunțe la funcțiile lor; întrucât ofițeri superiori din forțele armate au sugerat fostului președinte Evo Morales că ar trebui să demisioneze; întrucât forțele armate și poliția ar trebui să se abțină de la a influența procesele politice și ar trebui să rămână sub controlul autorităților civile;

M. întrucât Jeanine Añez a semnat un decret controversat care protejează forțele armate de urmăriri penale pentru actele comise în numele restaurării ordinii publice;

N. întrucât o serie de demisii au permis celui de al doilea vicepreședinte, dna Jeanine Áñez, să preia președinția interimară, pentru a convoca rapid noi alegeri prezidențiale, deoarece aceasta este singura modalitate democratică și constituțională de a soluționa criza actuală;

O. întrucât, la 23 noiembrie 2019, ambele camere ale Parlamentului Boliviei au adoptat în unanimitate o lege care pregătește terenul pentru noile alegeri prezidențiale și care ulterior a fost promulgată de președinta interimară Añez; întrucât legea adoptată le interzice celor care au exercitat două mandate consecutive de președinte să candideze din nou, astfel încât Evo Morales devine ineligibil;

1. salută aprobarea de către ambele camere a legislației pentru pregătirea următoarelor alegeri prezidențiale, dar consideră că revenirea la stabilitate în Bolivia impune organizarea de noi alegeri cât mai curând posibil și, prin urmare, sprijină obiectivul de numire a unui nou tribunal electoral independent pentru a garanta alegeri transparente; solicită autorităților interimare să își asume responsabilitatea pentru credibilitatea procedurii, organizând alegeri corecte și deschise tuturor, în care actorii politici să aibă posibilitatea de a concura în conformitate cu legislația boliviană și cu ordinea constituțională;

2. denunță lipsa de transparență și de credibilitate a autorităților boliviene și încercarea acestora de a comite fraude, subminând astfel dreptul cetățenilor bolivieni de a-și alege în mod liber și democratic președintele; consideră că tentativa de fraudă electorală constituie o infracțiune gravă; reamintește că, în conformitate cu legislația boliviană, alegerile trebuie să fie declarate nule, iar persoanele și organizațiile implicate în astfel de procese ilegale trebuie excluse în mod automat din organismele electorale;

3. respinge în mod ferm violența și distrugerile care au urmat alegerilor din 20 octombrie 2019, transmite condoleanțele sale tuturor membrilor familiei victimelor și solicită ca cei responsabili să fie deferiți justiției;

4. își exprimă sprijinul deplin și recunoașterea pentru munca observatorilor electorali ai OAS care și-au desfășurat activitatea în condițiile extrem de dificile din Bolivia;

5. salută decizia de a retrage armata din zonele de protest și de a abroga o lege care le conferea o largă latitudine în ce privește utilizarea forței; le solicită forțelor de securitate să dea dovadă de proporționalitate și de reținere în menținerea securității și a ordinii publice; solicită anchetarea promptă, imparțială, transparentă și cuprinzătoare a actelor de violență și ca cei responsabili să fie deferiți justiției;

6. invită noile autorități interimare să ia măsurile necesare pentru a schimba situația, a restabili încrederea și, ca obiectiv principal, a organiza procesul electoral; solicită stabilirea unui dialog cu scopul de a organiza imediat noi alegeri democratice, deschise tuturor, transparente și echitabile, cu un nou organism electoral, ca o cale de ieșire din criza actuală, evitând răzbunările politice; invită guvernul interimar să nu ia nicio măsură disruptivă care ar putea înrăutăți situația;

7. salută rolul de mediator jucat de UE și de Biserica Catolică prin care au contribuit la încheierea unui acord între părți cu privire la organizarea de alegeri libere, deschise tuturor și transparente în intervalul de timp stabilit și în conformitate cu Constituția Boliviei;

8. reiterează faptul că respectarea independenței sistemului judiciar, a pluralismului politic și a libertății de întrunire și de exprimare a tuturor bolivienilor, inclusiv a națiunilor și popoarelor indigene, constituie drepturi fundamentale și piloni esențiali ai democrației și ai statului de drept;

9. solicită ca noul proces electoral să se desfășoare în prezența unor observatori internaționali credibili și transparenți, care să fie liberi să își desfășoare activitatea și să își împărtășească observațiile independente;

10. își exprimă disponibilitatea de a acorda ajutor într-un astfel de proces electoral și invită VP/ÎR să trimită o misiune cuprinzătoare a UE pentru observarea alegerilor;

11. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernului Boliviei, Parlamentului Andin și Adunării EUROLAT.